

veracht en niets
gezegd werd,
de Kerk ver-
kent, dan ware
de indruk ge-
in het geheel
alles is over-
illekeur. Wat
uitdrukkelijke
de Kerk (Ge-
), dat alle ge-
bij de ware
ende de eenig-
werpemde aan

otestant alleen
kent, want in
chismus wordt
amenten heeft
sind ingesteld?
elligen Doop en

otestant in het
en ijdel zinne-
t in de Ge-
meerde Kerk
gekeerd „dat
niet ijdel noch
gen, want dat
die is, zonder
zouden.“ Ter-
gezegd wordt
rij niet, als wij
sien gegeten en
ik en natuurlijk
an Christus is.
„otestant voor
ren, een onver-
t, die dikwijls
afkeer. Want
de eer, die de
ewijst, hij cert
„de vrouwen“
onzer kerken
„gelukzalige
Geen geloovig
hier toch alleen
te Moeder van
van haar ge-
stant geldt het
aar zullen zalig
d haar schonk.
protestantisme
al bijster slecht
torisch gebied

alvijn, Luther,
de andere her-
eft u gezonden?
nnen geven en
a genomen tot
a om hun vol-
Calvijn wordt
teld:

der doen om
gelukkigijewijze
t, of liever God
en man betaald
nde hem daarna
door zijne vrien-
dham, had Gods
ditige getroffen;
ed.

iers:

men hem het
ij antwoordde
eenige scheld-
rdwilde turk,
r het hoofd te

a niet weerlegd
van Calvijn's
van die vele
enkel ernstig
dat Luther en
n hebben ge-
geheid hunner
n scheldwoor-
ten kent.
van Roomsche
aarmede den
eren of onzen
als de kippen
orstelling van
re onkunde“,
aan de kaak
e betalen.
ros.

aandacht op
sche landen,
nschen beide
or de zending
gen een groot

bij een minder
chten wakker,
n wreken,

helen.

as: Van den
g, uit de col-
r den heer J.
Mcj. Tuinenga

EMAN,
mingmeester.

Prof. Oort het
nigen opende,
toekomst der
d:

ij erkennen
of anderen ge-
rekenschap af-
in omschrijven
oos roeping
boek, niet op
wij met beslis-
nschen helpen
n wij de namen
er tijd; dank-

baar zagen wij dat er geweest zijn en nog zijn die
t goddelijke zagen voordat wij het zagen, die
zeggen: Daar is het! en nu zien wij het ook. Maar
zelve willen wij 't zien; anderzwaart word en voor-
beeld binden ons niet, wij erkennen te niet als
leidende wannee eigen hart en eigen rede anders
gevoelen dat zij. Wij verre uwen op ons persoon-
lijk vermogen God te loeren kennen, en gelooven
dat alle menschen tot die geestelijke vrijheid en
zelfstandigheid moeten opgevoerd worden.

Zoo godsdienstig te zijn valt zwaar. Dat wij
schier overal in de minderheid zijn is niet overal
daarom pijnlijk omdat wij somwijlen in het maat-
schappelijk leven achteruit gezet worden en in de
kerkelijke wereld een ondergeschikte plaats in-
nemen. Zeker, een ander is niet aangenaam, soms
zelfs pijnlijk wanneer wij persoonlijk er onder
lijden of zien dat de hoogste belangen onder meer
menschen geschaad worden doordat wij zooveel
minder talrijk zijn dan zij, die op kerkelijk en
staatkundig gebied den schepter zwaaien. Maar
smartelijker is het dat ons eigen geloof door de
geringheid van ons aantal op een zware proef wordt
gesteld. En dit is inderdaad het geval. Immers,
noot loopen wij meer gevaar onze zwakheid te
voelen en zwak te zijn dan wanneer wij ons be-
wegen in die sfeer van hooge denkbeelden en reine
aandoeningen waarin het denken zich ten slotte
omachtig toont en de zinnelijkheid vaak de stem
der edelste en reinste opwekkingen en gewaarwor-
dingen doet maakt. Dientengevolge voelen wij nooit
meer behoefte aan den steun van anderen dan op
dit gebied.

Het klinkt fier, niet te willen leiden een geestelijk
leven op hooren zeggen, integendeel zelfs God te
willen zien, met hem om te gaan, zijne nabijheid
te voelen; maar wij zijn niet altijd in de stemming
die daarbij past, en kunnen het wellicht niet altijd
zijn. Er zijn uren waarin God ons nabij is, waarin
ons oorspronkelijk ons hart hoogvoelend, onze wij-
krachtig is; maar dit zijn slechts de hoogtepunten
van het leven, en wij verkeeren vaak in de vlakke,
waar het uitsicht is belemmerd en de lucht zwaar.
Wanneer onze stemming alledaagsch is, de dingen
van het gewone leven ons in beslag nemen en
somwijlen een vloers over onze ziel ligt, dan geloof-
ven wij in God slechts op gezag van onze eigen
herinneringen. Dit moge beter zijn dan het te doen
op anderzwaart, de waarheid staat toch in de
tijden buiten ons.

Grote waarde heeft het zelf te hebben gedacht
en voortdurend te denken over de hoogste vraag-
stukken des levens, en daarvan gevende, diepe,
vruchtbare, bij benadering ware oplossingen te
verkrigen, in elk geval zulke die wij zelf hebben
gevoonden; want alleen wat wij zelf doordacht,
min of meer doorleefd hebben, is ons eigendom,
maakt ons rijker. Maar de raadselen, die ons om-
ringen, zijn talrijk en zwaar om op te lossen. Gods
hand te zien te midden der stofelijke en geestelijke
natuur, die zich naar vaste, onverbrekelijke wetten
beweegt, in Zijn almacht en wijsheid te gelooven
bij de aanschouwing van een wereld waarin zonde
en ellende gedurig hare triomphen viert en het
goede onmachtig schijnt, te gelooven in Zijne liefde,
die niet wil dat één der kleinen verloren gaat en
waarvoor elke menschenliefde onvoldoende heeft,
terwijl wij weten dat duizenden bij duizenden ver-
krijnen, omkomen naar lichaam en ziel — onbe-
grijpelijk kwistigheid met menschenlevens en men-
schenzielen, aan de verspreiding der leide geest, welke
ontelbare bloedsdons doet ontluiken die geen vrucht
zett n, talloze insecten doet ontstaan voor te
oogenblik — bij dat alles aan Gods liefde vast te
houden — uit eigen overtuiging en aanschouwing,
dat is zwaar.

Heerlijk is het te durven zeggen: wat goed en
kwaad is, wat ik moet doen en laten, dat wil ik
zelf uitmaken, geen priester schrijft het mij voor,
geen boek leert het mij. Maar al zijn er menschen,
die stoutweg zeggen: wat goed en kwaad is, dat
weet ik wel, wij weten het zoo van-k-niet.
Ja, als het volmond in groote teksten te tekenen,
hoe een draagzaam mens in onderscheiding van
een ondeugend er uitziet, dan zouden wij kennis
genoeg bezitten; maar als het er op aankomt bij
bepaalde gelegenheden uit te maken, wat goed, neen,
wat het allerbeste is — wanneer wij moeten spreken,
wanneer zwijgen; wanneer wij naden moeten zeggen
op een voorstel, welken weg wij hebben te kiezen
van twee of meer die wij kunnen inslaan; dan
voelen wij, hoe moeilijk, neen onmogelijk het is,
te beslissen wat goed is, hoe hard het klinkt: dat
moet zij zelf weten! Hoe hooger wij vliegen des
te groter gevaar. Wij weten, wat leus is overkwam,
en vaak voelen wij ons aan klein, eenzaam.

Dit valt nog waardeer, men is, voor hen die
nimmer den hand eener belijdenis, Kerk of met
gerag optredende gewoonte hebben gevoeld, dan
voor hen die daarin zijn grootgebracht; zwaarder
voor de jongeren dan voor de ouderen. De ouderen
onder ons hebben hun jeugd en jeugtelingstijd
doorleefd onder met uderlijk gezag optredende
leeringen, gebruiken, voorschriften. Wij zijn daar-
van afgeweken, zeer ver wellicht, wij hebben ge-
weigerd de leidende lidenis onzer jeugd te volgen, dat
gezag voor onwettig verklaard, maar wij hebben
die leiding, dat onderricht, die geestelijke tucht
gehad, en meer dan wij zelf weten werkt dat
alles aan. Bewaarden wij uit die opvoeding wellicht
vooroedelen, zek r hebben wij er ook heilzame
indrukken en gewoonten van behouden. De in
een vrijzinnige omgeving opgegroeide jongelieden
daarentegen hebben gehoord: zelf denken! voor-
dat zij denken konden; niet steunen op anderen!
voordat zij voeten hadden om te staan. Hun is
voorgehouden het beroemde woord van Lessing:
Moest ik kiezen tusschen de kennis der waarheid
en den nooit slimmerenden drang naar waarheid,
maar zonder kans haar ooit te vinden, dan koos
ik het laatste — en zij hebben het met geestdrift
nagezegd, zonder daarbij te beseffen dat een mensch
niet leven kan bij hetgeen hij nog zoeken moet,
maar alleen bij wat hij bezit. Vandaar bij hen
menigmaal veel ongewisheid. Zij, die jongere,
hebben het dikwerf aar, en de ouderen, die ge-
looven zijn van huane groote twijfelingen, stoute
ontkenningen en vaak wonderlijke beweringen zien
niet altijd in, hoe het pijnlijke van den gemoeds-
toestand die zich hierin openbaart, de hoogste prijs
is dien zij betalen voor hunne opvoeding in een
vrijzinnige omgeving. Het is geen wonder dat
sommige hunner zich in arren moede werpen in
de armen eener rechtzinnigheid of Kerk: zelve
zonder licht, meenen zij bij dat van anderen te
moeten wandelen.

Prof. Oort staat met deze opmerking niet
alleen.

Een religie, die elke openbaring Gods verwerpt
en alleen in eigen hart en rede het steunpunt
voor haar geloof en leven vinden wil, kan op
den duur niet bestaan.

Zoolang de traditie en invloed der Christelijke
Kerk nog naverkt, mag de „vrije vroomheid“
op menige schoone vrucht kunnen wijnen.

Maar een volgend geslacht, dat geheel buiten
het oude Christelijk geloof werd opgevoerd,
toont, hoe een autonome religie en zedeler
niet bestaan kan.

Scherper critiek op het modernisme kan wel
niet geleverd dan door deze les der historie
geschiedt.

Officiële Berichten.

De bladen melden: Zondag morgen werd in
de Geref. Kerken te Dordrecht afgekondigd
het besluit des Kerkeraads, dat met waarde-
ring van sommige bewaren, de Kerkeraad
gemeend heeft die zaak der vereeniging van
beide Kerkengroepen in de lijn van hetgeen
geschied is in 1892 en op grond van Gods
Woord, te moeten tot stand brengen De Cla-
sicale goe'keuring kan spoedig verwacht
worden.

Classe Amersfoort.

D. classe Amersfoort zal D. V. vergaderen
op 12 Oct. e.k. op de gewone tijd en plaats.
Punten voor het agendum vóór 23 Sept. a.s.
in te zenden bij B. I. de Ruig, voorzitter van
de roepende Kerk te Soest.

P. PLOOS, Scriba.

Soest, 9 Sept. 1903.

AAN DE GEREFORMEERDE KERKEN.

Door de Deputaten voor de Correspondentie
met de Hooge Overheid is, volgens hunne In-
structie, joegstleden Maandag, den verjaardag
van H. M. de Koningin, telegraphisch Haar
de volgende gelukwensch toegezonden:

HARE MAJESTEIT DE KONINGIN.

Mevrouw!

De Gereformeerde Kerken in Nederland heb-
ben U op dezen heuglijken dag hare eer-
biedige halde en innige gehechtheid; zij danken
den Heere voor hetgeen Hij in U den Volke
gaf, en bidden dat Hij Uwe Majesteit nog lang
spare, rijkelijk zegene en Uwe regering toe-
nemend gezegend doe zijn.

Deputaten der Kerken,
NOORDIJZ, Secretaris

Hierop werd het volgende antwoord ont-
vangen:

NOORDIJZ, Secretaris Gereformeerde Kerken,
Kampen.

Hare Majesteit de Koningin draagt mij op
aan de Gereformeerde Kerken in Nederland
Hoogsterzeijver dank over te brengen voor
aangeboden gelukwenschen.

Adjutant van Dienst,
VAN GEEN.

Namens Deputaten voornemen,
M. NOORDIJZ, Secretaris.

Kampen, 1 Sept. 1903.

Kort verslag van de vergadering
der classis Utrecht op Woensdag
2 September 1903.

De Rijks openl als praesens de samenkomst.
Ds. Van Buuren fungeert als scriba. Ds. Buitenhuis
als Assessor.

Ds. Van Minnen wordt toegesproken door
den voorzitter, naar aanleiding van zijn 30 jarig
verhoor te Utrecht, en bidt hem 's Heeren
zegene toe, met den wensch, dat Z.E.W. nog lang
gepaard moge blijven voor de Kerk, en voor
onze Classis, waarin zijn arbeid zeer gewaar-
deerd wordt.

De Kerk van Driebergen vraagt het oordeel
der classe, hoe de kerkeraad in zijn geheel als
Doopgetuige heeft op te treden. De classis oor-
deelt, dat één der kerkeraadsleden als zoodanig
wordt gemandateerd, om namens den kerkeraad
te antwoorden, die echter in zijn geheel
getuige blijft. Benschop vraagt, hoe te handelen
met 3 huisgezinnen, die zich wenschen te voegen
bij de Geref. Kerk van Oudewater. Deze vraag
wordt commissariaal gemaakt. Ds. Buitenhuis
en Fernhout worden als zoodanig benoemd met
den consulent Ds. v. Velzen en zullen Pols-
broek en Benschop bezoeken.

Vleuten en De Meern vraagt of het geoor-
loofd is, dat er een broeder en zuster geschap
worden als leden der Kerk op hun eigen ver-
zoek. De classis keurt dit goed.

Wordt voorlezing gedaan van een schrijven
van Ds. Klaarhamer, mededeelende, dat hij om
gezondheidsredenen niet aanwezig kan zijn.
Komt in behandeling het voorstel van de Kerk
te Zeist, aldus luidende: een nieuwe regeling
van den omslag voor de bijdragen voor de
kerken, die niet hare verplichting art. 13 K.O.
kunnen nakomen. Het voorstel wordt door
br. Roodhuizen toegelicht. Dienovereenkomstig
wordt, na lange discussie, besloten, voor dezen
classicalen aanslag. Later zal een definitieve
regeling worden vastgesteld.

Door Ds. Buitenhuis wordt het voorstel van
de Kerk van Vreeswijk ingeleid, aldus luidende:
De classe overwege, hoe onze Classicale Ver-
gaderingen meer dienstbaar kunnen gemaakt
worden aan den geestelijken welstand der
Kerken.

Hij wijst aan, hoe dat zal kunnen geschieden
en spreekt daarover zeer breedvoerig. Hij
wenscht, dat we als ambtsdragers elkander tot
een hand en een voet zullen zijn. Men is in
de classis Amersfoort tot eenzelfde gedachte
gekomen. Bewijs, dat dit een behoefte is van
den tegenwoordigen tijd. Er zou een zegen en
een kracht van uitgaan voor de Kerken der
classis. De wenschelijkheid van de zaak wordt
door de classis erkend. De commissie voor de
Zending zal deze zaak voorbereiden en daarvoor
rapporteren op de volgende Classicale Ver-
gadering.

Nadat Ds. Barger in dankzegging is voor-
gegaan, wordt de vergadering gesloten.

Uit naam en op last der Classe,
G. J. BARGER.

De arbeid onder de Hollanders te Essen a. d. Ruhr.

In de laatste drie maanden kwamen voor
bovengevoerden arbeid de volgende giften in:
Van mej. F. A. te Groningen f. 1.00 en van
de Geref. Kerken te Dieren f. 2.42; Amster-
dam f. 10.00, Overtoom f. 2.00, Nes en Wierum
f. 1.00, Bloksijl f. 2.00 en Rozenburg f. 2.00.
Totaal dus f. 20.42. In dienzelfden tijd stelden
de vrienden te Essen mij ruim f. 64.00 ter
hand. In 't geheel waren dus de ontvangsten
in drie maanden ruim f. 84.00. Aan lokaalhuur
en aan reis- en verblijfskosten moest van juni
tot September worden uitbetaald eene som
van f. 180.00.

Er is dientengevolge weer groote behoefte
aan steun. Alleen wanneer om meer giften
worden toegesonden, dan tot hietoe het geval
was, kan deze arbeid worden voortgezet. Bij
vernieuwing bleek het, thans uit een schrijven
van den Nederl. Consul te Düsseldorf in de
N. R. Ct., dat de geestelijke verzorging onzer
landgenooten door de Duitschers zeer gewaar-
deerd wordt. Dat dan ook in eigen land, in
onze Geref. Kerken en onder onze Broeders
en Zusters zich hoe langer hoe meer liefde,
uit het besef onzer roeping geboren, voor dezen
arbeid openbare, opdat ook de gaven der liefde
voor deze zaak geregeld en in milde mate
mogen vloeien!

Ons werk in 's Heeren gunst en in aller
middadigheid aanbevelende,
Namens Dep. a. h.
Da. G. RENTING.

Winterwijk, 7 Sept. 1903.

Kort verslag van de vergadering der
Gereformeerde Kerken in de classis
Stadskanaal, gehouden 26 Augustus
1903.

In het moderamen neemt Ds. Fokkens als
praesens en Ds. Meijering als scriba zitting,

terwijl Ds. Brouwer opgedragen wordt te zorgen
voor het persverslag.

De praesens heet Ds. Geerds, voor 't eerst ter
vergadering, hartelijk welkom.

Rapport van de deputaten der Provinciale
Synode wordt uitgebracht door Ds. Meijering,
alsook het rapport van de deputaten der kerk-
visitatie door Ds. Brouwer.

Een verzoek van br. H. om, na het slagen
van zijn examen te K. een vervroegde classicale
vergadering voor het praeparatoir examen met
het oog op de voortsetting zijner studien in het
buitenland. Dit verzoek wordt toegestaan.

Aanvraag om ze trap van censuur toe te
passen op een broeder in de kerk te M. De
classis adviseert deze zaak terug te wijzen naar
den kerkeraad.

Een verzoek van de kerk te E. C. om een
classicale aanbeveling op een circulaire, die aan
de verschillende kerken in de provincie zal
gezonden worden om financieelen steun.

Dit wordt toegestaan.

De rekening van den classicaal penning-
meester en de emeritverzoeking wordt nagzien
en in orde bevonden.

Ds. Meijering als deputaat voor de Zending
op Soemba doet eenige mededeelingen.

De verschillende deputaten worden gecon-
tineerd, alleen door vertrek van Ds. O. wordt
Ds. Fokkens benoemd als deputaat voor appro-
batie van beroepingen.

Op de volgende vergadering die gehouden
zal worden D. V. 14 Oct. a.s. te Stadskanaal,
moeten de collecten gestort worden voor emerit-
verzoeking, Theol. School en hulpbehoevende
Kerken.

Niets meer aan de orde zijnde, sluit Ds.
Meijering deze vergadering met dankzegging.

Namens de Classis:
R. BROUWER.

Eene extra-collecte voor de Zending.

Vóór enkele weken heb ik aan alle Gerefor-
meerde Kerken eene circulaire gezonden, onder-
teekend door alle Deputaten der Generale
Synode voor de Zending, waarin dringend ge-
vraagd werd om eene extra-collecte voor de
Zending te willen houden op 13 September, alsoo
op aannatenden Zondag.

De nood dreef de Deputaten: zij konden niet
anders: geloof mij — zij hadden gaarne gezien,
dat het niet noodig ware geweest, doch zij
durfden de uitschrijving niet nalaten.

In vele kerkelijke bladen is genoemde cir-
culaire, op mijn verzoek, toen ook opgenomen
geworden.

Ik ben daar dankbaar voor.
Alle Kerken zullen nu den dag van de col-
lecte, 13 Sept., zich wel herinneren en ik heb
het vertrouwen, dat ook bijna alle, ja misschien
nog wel alle, ze zullen houden.

Nu werd mij echter voor een paar dagen
van zeer betrouwbare zijde medegedeeld, dat bij
sommige Kerken de gedachte bestaat, dat zij
van deze extra-collecte slechts één tiende deel
hebben te storten in de Generale Kas voor de
Zending.

Ik haast mij om de verwarring in zake de
opzending, die daardoor kan ontstaan, nog
indien mogelijk, te voorkomen.

Niet een deel van de extra-collecte, maar
geheel deze extra-collecte behoort opgezonden
te worden aan den heer B. de Moen te Dues-
burg. Wordt daar wel om gedacht, zoo vraag
ik zeer vriendelijk. Van collecten, die de Kerken
zelf vaststellen, stort men één tiende deel in de
Generale Kas; deze extra-collecte behoort er
geheel in te vloeien. En moge dat veel zijn!
De Heere zegne er de harten toe.

Met vriendelijken dank voor de opneming,
Uw dw. dn.,
J. HANJA,
Secretaris van de Deputaten der Gener.
Synode voor de Zending.
Steenwijk, 8 September 1903.

De Vijftiende Centrale Diaconale Conferentie

der Gereformeerde Kerken dezer landen be-
hoort reeds tot de geschiedenis.

Pas was Augustusmaand, de tijd van alge-
meene verpoizing en rust, — die tijtmaal aan
velen groote teleurstelling bezorgd had, bij ge-
brek aan de noodige droogte en een behoor-
lijken graad van warmte — voorbij, toen op
den tweeden dag van Herfstmaand tal van
broeders daken uit alle deelen des lands te
Amersfoort samenkwamen.

Was het, om bij het rijzen van den thermo-
meter, die ons liefdelijk en warm weder schonk,
in tegenstelling van de koude en den regen
der vorige maanden, zich te verlustigen in
het hooren zingen van „de nachtegaal van
Amisfort“, waarvan Vondel spreekt, of om,
gelijk de Zuidfische officieren, een krans te
leggen op de wereldberoemde kei?

Wat het laatste betreft, om zich met officieren
en studenten-grappen op te houden, daarvoor
zijn onze diaconen te ernstige menschen, en
wat het eerste aangaat, het moge bijwijlen
aangenaam zijn, een luisterend oor te leenen
aan de schoone zangen van dien grooten
dichter, onze diaconen hadden een ander
doel.

Niettegenstaande de zorgen en beslotenmeringen
van 't dagelijksche leven, voor velen hunner, had-
den zij zich opgemakt om met elkander van
gedachten te wisselen over tal van ernstige
vraagstukken, hun ambt betreffende, die om
oplossing roepen. En dat de ernstige vraag-
stukken ernstig werden behandeld, kwam vooral
uit in de drukke discussie, die gevoerd werd.
Het was soms een kruisvuur van woorden, en
men streed alsof persoonlijk voordeel te be-
halen viel.

Letwel, wij beschuldigen niemand van per-
soonlijk voordeel of belang op het oog gehad
te hebben! Dat zij verze! Maar wanneer men
persoonlijk voordeel beoogde, behoefde men
niet vuriger voor zijne meening uit te komen,
dan nu soms geschiedde.

Het is voor schrijver dezes dan ook niet
mogelijk, een geheel volledig en juist verslag te
geven. Toch zullen wij, naar onze beste weten,
de lezers van dit blad met het verhandelnde op
de hoogte trachten te brengen.

Waren wij de laatste jaren gewoon, dat het
ruwe herfstwaaien zijn onvriendelijkheid reeds
deed gevoelen, wanneer wij ter Conferentie
gingen, thans werkte het heerlijke zomerweder
ongetwijfeld mede, dat er een opgewekte stem-
ming heerichte. Jammer, dat van de meer dan
3000 diaconen onzer Geref. Kerken slechts een
honderdtal waren opgekomen. De oorzaken
daarvan zullen wel zeer verschillend zijn.

De een laat het uit gebrek aan tijd, een
ander om de kosten, een derde uit onverschil-
ligheid, enz.

Zonder direct met een verwijt tot de na-
turalie broeders diaconen te komen, willen wij
onze hooggeachte Voorgangers, onze predikanten
deze vraag eens voorleggen:

„Hebt gij de diaconen uwer Kerk ook op-
gewekt en aangemoedigd om onze vergaderingen
te bezoeken, om door onderlinge bespreking
eenigermate er toe te geraken, dat ook het
diaconambt de plaats inneme, die naar Gods
bestel daaraan is toegewezen?“

Zijt gij nalatig gebleven, denkt er eens ernst-
zig over na en vervult ook in dezen uwen
plicht, opdat ook in 't vervolg van u niet ter
oore, maar ter eere moge gezegd worden:
„Zoo de predikant, zoo de kerkeraad,“ dus ook
de diaconen.

Doch ter zake.
De Conferentie kwam als vorige jaren samen
in het Nicuwe Kerkgebouw aan de Lange-
gracht, ook thans weder welwillend door den
Kerkeraad afgestaan.

Eenvoudig en netjes was door de broeders
diaconen te Amersfoort alles ingericht, zoodat
wij van hen kunnen zeggen, wat Vondel van
de stad zong:

„Hier wordt de vreemde van den gastrijke
ingezetenen gewelkomt, recht en slecht en zonder
dwase pracht.“ De Wel Eerw. Heeren A. M.
Donner en H. Teerink hadden beide met de
meeste bereidwilligheid, evenals voorgaande
jaren, toegezegd de Conferentie van advies te
dienen. Doch ook hier was het al weer teleur-
stelling. De mensch wikt, maar God beschikt.
De Donner mocht niet in ons midden zijn.

Door den dood zijns geliefden en alom hoog
geachten vaders in rouwe gedompeld, was Z.
Eerw. verhinderd in ons midden te zijn. Op
des te hooger prijs werden daarom de tegen-
woordigheid van Ds. Teerink en de door Z.
Eerw. gegeven adviezen gesteld.

Eene vergoeding niet alleen door het Comité,
maar door de gansche vergadering zeer gewaar-
deerd, ontvingen wij in den jeugdigen predi-
kant te Wormerveer, Ds. J. H. Jonker, die als
afgevaardigde ter vergadering tegenwoordig, zich
door woord en adviezen een plaats in het hart
van vele broeders heeft verworven.

Z.Eerw. ook in het vervolg op onze Confe-
rentie te ontmoeten, zal ons zeer aange-
naam zijn.

I. Opening der Vergadering.

Te ruim tien uur werd de vergadering door
den voorzitter, br. G. Struik van Enkhuizen,
die hoewel een weinig ongesteld, toch den
ganschen dag trouw op zijn post bleef, geopend.
Na het zingen van Ps. 66 vs. 2 en het lezen
van Luk. 10 vs. 25—37 ging de Vice-Voorzit-
ter, br. G. Terhaak van Alkmaar, der vergade-
ring voor in 't gebed.

De Voorzitter, verhinderd een officieel wel-
komstwoord uitte spreken, heette allen hartelijk
welkom en sprak den wensch uit, dat wij een
gezegenen dag van den Heere mochten ont-
vangen en dat onze bespreking veel vruchten
mocht opleveren voor de arme broeders en
zusters aan onze zorgen toevertrouwd.

Ds. Teerink deelde daarop mede, dat Ds.
Donner door de bekende droeve omstandighe-
den den tot zijn leedwezen niet kon tegenwoordig
zijn, en stelde daarom voor, een commissie af
te vaardigen ten einde onzen hooggeachten ad-
viseur te condoleren. Na eenige bespreking,
waarbij gevoelige woorden werden geuit over
het heengaan van den eminenten doode en diens
beteekenis voor Kerk en Vaderland, werd op
voorstel van den Voorzitter eenparig besloten
de Comitéleden Van Meyenfildt en Janse als
deputatie namens de Conferentie af te vaardigen.
Deze broeders voldeden in de pauze aan hun
opdracht, en deelden der vergadering mede,
dat onze in droefheid nedergezeten adviseur de
deelneming der broeders met groote erkente-
lijkheid ontvingen had.

II. Lezing der Notulen en Presentielijst.

Door den Secretaris werden daarna de notu-
len der vorige Conferentie gelezen en zonder
enigzins aanmerking door de vergadering onder
dankbetuiging aan den Secretaris, gearresteerd.
Br. Spier van Amsterdam maakte naar aan-
leiding van de gelezen notulen de opmerking,
dat hoewel de arbeid der Commissie in zake
het tot stand komen van een eigen Diaconaal
Orgaan schijnbaar vruchteloos was geweest, door
het niet aannemen van de voorstellen door die
Commissie ten vorigen jare gedaan, toch die ar-
beid in zooverre een gewenscht gevolg had ge-
had, dat wij thans een Diaconaal Corresponden-
tieblad bezaten, waarin de belangen van het
Diaconaat werden besproken. Dankbaar voor
hetgeen wij daarin ontvangen hadden, konden
toch onderscheidene broeders hun betuiging
van leedwezen niet onderdrukken over een bekend
artikel in No. 2 van dit blad, en nog altijd is
men wachtende, dat de hooggeachte redacteur
daarop ridderlijk terugkome en onze diaconen
in eere herstelle.

Uit het lezen der Presentielijst bleek, dat 40
Diaconen door 63 afgevaardigden, benevens
een 40 tal hospitanten waren vertegenwoordigd.
III. Voorziening in de Vacaturen,
ontstaan door de periodieke aftreding van de
broeders C. F. Von Meyenfildt van Amsterdam,
G. Terhaak van Alkmaar, H. Wind van Gro-
ningen, en R. Broekhuizen van Meppel.

De Voorzitter benoemde als commissie van
stemopneming de br.'s Van Haselen van Amers-
foort, Onck van Arnhem en Spits van Zaandam.
Juist zou deze commissie haar arbeid aanvan-
gen, toen op voorstel van br. Slothouwer van
Zetten de aftredende broeders bij algemeene
acclamatie opnieuw herkozen werden.

Punt V. VI en VII. Medische hulp.

Nu kan punt IV der Agenda in behandeling
genomen worden, doch daar een der rapporteurs
nog niet ter vergadering was, werden eerst de
vraagpunten betreffende de medische hulp in
bespreking gebracht.

Punt V. „Wat is ten opzichte van de medi-
sche hulp aan de beoefende gewenscht:

a. iedere (n) beoefende de vrije beschikking
te geven over den arts en den apotheker zijner
(hater) keuze,

b. met een bepaalden dokter en apotheker
een contract te sluiten,

c. een accordo aan te gaan met het gemeente-
bestuur

wordt herhaald. Zelfs op straat wordt door velen het teken gemaakt, bij het voorbijgaan van een kerk, hetzij al loopende, hetzij stilstand, waarbij dan herhaaldelijk blootshoofds wordt gebogen; koetsiers „bekruisigen“ zich op hun bok, tijdens het rijden. Algemeen is echter die verrichting op straat niet.

Ik schreef zooveel dat de kerk zoo met geheel het zijn in Rusland samenhangt. Dit blijkt ook nog hieruit, dat b.v. bij de berechtiging van misdrijven van godslastering, de bevoegdheid van een rechter, om in zulk een zaak te oordeelen, afhangt van diens geloof, en zeer sterk blijkt dat uit de bepalingen omtrent het huwelijk. Het Burgerlijk Wetboek kent allerlei onderscheidingen, in verband met de kerk waartoe de betrokken personen behooren. Zoo is — ik citeer hier uit een Duitsche vertaling van dat wetboek — aan Russische onderdanen van de Orthodoxe kerk en van de Katholieke kerk een huwelijk met niet-Christenen verboden; huwelijken tusschen Russische onderdanen van de Evangelische kerk, met Mahomedanen en Joden, moeten worden gesloten volgens de voorschriften van den Evangelisch-Lutherschen godsdienst in Rusland; als bruidegom of bruid orthodox zijn, moet de niet-orthodoxe schriftelijk verklaren, dat hij in het huwelijk, de orthodoxe echtgenoot niet zal bespotten over diens richting en niet zal overhalen tot zijn (of haar) geloof, en dat de kinderen zullen worden opgevoed in de orthodoxe kerkleer, moete de huwelijken door een orthodoxe priester worden gesloten; als een Joodsche echtgenoot tot de orthodoxe kerk overgaat, en de gehuwden niet meer willen samenleven, is de echt ontbonden.

Gemengd nieuws.

De ontdekkingen in het Oosten houden niet op. Telkens vernemen wij dat onder leiding van bekende mannen door middel van opgraving allerlei voorwerpen en gedenkbeelden gevonden worden, die opschrijven dragen welke met de berichten in het Oude Testament overeenkomen. Van lever leidt gaan nu de geleerden aan den arbeid om de resultaten van die gedane onderzoekingen op te maken. Zoo heeft de bekende Amerikaanse Assyrioloog Prof. Dr. Hilprecht met Duitse geleerden een belangrijk werk uitgegeven onder den titel van: „Exploration in Bible lands during the 19th century“, waarvan een vertaling in het Duitsch verschijnt. „Der alte Glaube“ levert een vertaling van een stuk uit het Engelsche boek. Dat handelt over de torens, die het middelpunt vormen van de Babylonische afgoderij; waardoor een schel licht valt op de gedachtenwereld en vooral op het gemis aan hoop dat bij de door Delitsch zoo hoog geprezen Babylonische religie valt op te merken. Reeds maakte Strabo melding van Babylonische torens, welke grafmonumenten van Bel en Marduk zijn. Men heeft daaraan weinig waarde toegekend. Doch Dr. Hilprecht bewijst uit ontdekte opschriften, dat ze wel degelijk grafsteenen geweest zijn. De toren van Bel heeft een symbolische betekenis, die op andere torens werd overgedragen. Hij is „het verband van den hemel en de aarde.“ Hij reikt met de cel, die op de spits van den toren stond, bijna tot in den hemel, den ziele der Goden, terwijl zijn fundament tot in de wateren van den ondersten Oceaan, de verblijfsplaats der dooden, afdaalt. Zoo komt dan de toren met verdiepingen van Bel te Nippur op boven als de w onplaat der goden, in het midden als de plaats der aanbidding van de menschen, en in het fundament als de rustplaats der dooden, die rondom den toren op een diepte van 30 tot 40 voet begraven werden, voor ons te staan. Ja het opschrift duidt ook den toren als de begrafplaats der goden aan. Volgens Hilprecht volgt daaruit, dat de Babyloniers het begrip „graf“ nauwelijks met hunne torens verbonden. Ook blijkt het dat eenmaal van een toren gesproken wordt dat het „grafteeken van een God is.“ Hieruit is ook te verklaren hetgeen Prof. Hilprecht reeds mededeelde, dat de Babylonisch-Assyrische natie met haar hooge beschaving is ondergegaan met de erfenissen: „Onze goden zijn dood.“

WINKEL.

Voor Kinderen.

STOKOUD EN ZESTIEN JAAR.

HERREND EN GESCHIEDEN.

XVI.

Spoedig vertrok Lukas naar Durham. Op een dorpje in die streek vond hij zijn zuster, die van blijdschap haast niet kon spreken, toen ze haar broeder, dien zij niet verwacht had ooit weer te ontmoeten, levend en gezond voor zich zag staan. Hartelijk werd Lukas ook door haar echtgenoot ontvangen, en de veertien dagen die hij bij zijn schoonbroeder doorbracht, vloegen om. Lukas, die veel van zijn zuster hield, verblijdde zich, dat haar zulk een lieflijk lot was te beurt gevallen, en uren lang luisterde hij als zij vertelde van moeders laatste dagen en haar tevreden en zalig sterven.

Beviel het aanvankelijk onzen vriend daar niet slecht, toch voelde hij zich niet zoo geheel op zijn gemak in het huis zijns zwagers. Het ging hem er namelijk te vroem toe. Niet dat Lukas er tegen had, Zondags eens ter kerk te gaan of een lied ter eer des Heeren te zingen, maar hij vond er, gelijk velen in die dagen, ook niets in, een avondje in de herberg door te brengen en dan te zitten drinken en spelen. Hij wilde God en de wereld te gelijk dienen, gelijk zoo velen, die vergeten, dat dan ten slotte altijd de wereld het winst. Twee heeren slotten kan niemand.

De jonge predikant, Lukas' swager, wist dat ook en wees er hem op met liefderijk ernst. Doch in plaats van den goeden raad aan te nemen, werd Lukas ontstemd en zei:

„Wat kwaad doe ik! Ik ben geen slecht mensch. Ik kan toch niet altijd in de kerk zitten en in den Bijbel lezen.“

Met zulke dwaaze redenen trachtte hij er zich af te maken, terwijl hij in zijn hart wenschte, dat hij een anderen zwager mocht gekregen hebben, dan dezen, die zoo lastig godsdienst was. 't Begon Lukas al spoedig bij zijn zuster min of meer te vervelen, en zoo was het dan eigenlijk een uitkomst voor hem, toen er een brief kwam van dominee Flavel. Deze had te Londen onderzoek laten doen bij de gemeente der Hugenoten, en al zeer spoedig vernomen was de Ridaue's waren en waar zij woonden. 't Kwam alles overeen met wat zij hadden geschreven; zij verblijdden zich van hun broer te hooren, van wien Lukas een brief had meegebracht, en waren gaarne bereid zijn voorslag aan te nemen en naar de nieuwe wereld te gaan.

Zoodra onze vriend dit alles wist, besloot hij naar Londen te gaan en de Ridaue's op te zoeken. Hij nam afscheid van broer en zuster en kwam, na een vrij lange reis, gelukkig in de hoofdstad van Engeland aan. Zonder veel moeite gelukte het hem, de gezochten te vinden. 't Waren twee broeders en een zuster van Ridaue, die allen, gelijk we reeds zagen, om des geloofs wille, Frankrijk hadden moeten ontvluchten. Lukas die hun van de afwezigen broeder kwam vertellen, die hem zelf had gesproken, was hun een welkome gast, gelijk ze niet nalieten, hem op allerlei wijs te doen merken.

Na alles wel overwogen te hebben, besloot

men dat het best zou zijn, op dezelfde wijs te reizen als Lukas gedaan had, namelijk ten deele over zee en overigens te land. Er gingen telkens schepen naar de Engelsche bezittingen in Noord-Amerika, en zoo was het dan ook niet moeilijk, een gelegenheid tot overtocht te vinden. Doch nu kwam bij Lukas een gedachte op. Hij was het vrije leven, nu hier dan daar, allengs gewoon geraakt, en voelde op het oogenblik weinig lust, om in Engeland ergens zich neer te zetten en daar te blijven. Al was het zeemansvak hem minder bevalen, hij kon toch in Amerika zijn geluk beproeven, en zou dan wie weet nog hoeveel vreemde landen en volken zien, en wellicht nog een rijk man worden. Dat was meer gebeurd.

Geheel van deze gedachte vervuld, maakte hij nog eens de reis naar Durham, om van broer en zuster afscheid te nemen. Vreemd zagen de predikant en zijn vrouw op, toen Lukas kwam vertellen, dat hij hen weldra weer ging verlaten, wie weet voor hoe lang. Zij trachtten op alle wijs hem van zijn plan af te brengen, en wezen hem er op, hoe hij ook in Engeland best zijn bestaan kon vinden, en als hij bij hen wilde blijven en in Durham werk zoeken, hun huis voor hem open stond. Doch Lukas bedankte, al zei hij er niet bij, dat hij liefst niet dagelijks in een gezin verkeerde, waar de Heere God gediend werd. Zoo was dan al spoedig alles beslist en na de zaak en den vertrekkende den Heere bevolen te hebben werd er afscheid genomen. Voor hoe lang? Dat wist niemand, en kan ook ik den lezer niet zeggen. Want dat ze elkander ooit hebben weerzien is mij niet gebleken.

Niet lang daarna schepte Lukas Short zich met zijn nieuwe vrienden in, na den ouden vrienden en ook Da. Flavel hartelijk vaarwel gezegd te hebben, die hem alle goeds wenschten. De Dominee inzonderheid, herinnerde hem aan de dagen zijner jeugd, hoe hij niet veel lust betoonde in den dienst des Heeren, en drukte hem op het hart, toch in den vreemde God niet te vergeten, gelijk zoo vaak geschiedt. Lukas bleef daar niet ongevoelig onder en deed allerlei beloften, gelijk hij de vroeger aan zijn moeder had gedaan. Doch ongelukkig vergat hij al spoedig bij al de bemoeienis en drukte van de reis, wat hij bij den leeraar had gehoord. Er zijn helaas, veel menschen, wiens hart is als het doornig veld, uit de gelijkenis. Het goede zaad valt er wel in, maar de doornen verstikken het. En tot die doornen behooren ook, zegt de Heere Jezus, de zorgvuldigheden dezer wereld en de verleiding des rijkdoms.

De reis naar Boston duurde heel lang, juist niet tot genoegen der Fransen, die nog nooit langer dan één dag op zee geweest waren, en dan nog maar eens. 't Liep echter gelukkig alles zonder onheil af en toen men, na een paar maanden, voor Boston het anker wierp, kon men Hem den dank brengen, die over wind en golven gebiedt en hen dusver veilig had geleid.

Het eerste wat nu te doen stond, was een boodschap naar Ridaue te zenden, wat niet zoo gemakkelijk ging, wij Engelschen en Fransen juist niet op den besten voet met elkaar stonden. Eindelijk gelukte het, doch het duurde nog lang eer er antwoord kwam. Toen dit echter verscheen, was het wel het beste dat komen kon. Want in plaats van een brief, kwam de man, wiens antwoord gewacht werd, zelf.

Welk een vreugd des wederziens dat was, kunt ge begrijpen. Vele jaren had men elkander niet gezien; ja, de jongste van 't gezelschap, kende zelfs den oudste ter nauwernood. Doch de vreugd der hereniging, deed alle leed vergeten en er kwam geen einde aan het vragen en vertellen. Verblijvend was te zien, hoe deze lieden, die om des geloofs wille zoveel verloren hadden, er toch niet aan dachten, om aardsch voordeel te buigen voor den paus en de dwalingen van Rome aan te nemen. Wel wisten ze, dat deden zij zoo, hun een goet leven in hun vaderland wachtte, maar ze wilden liever met het volk Gods kwalijk gehandeld worden, verwachtende een beter vaderland, het hemelse.

Daar Ridaue ook ditsmaal slechts kort blijven kon, werd besloten, zoo spoedig mogelijk weer de reis naar Louisiana te aanvaarden. Daar de tocht over land bijna ondoenlijk geweest zou zijn, besloot men, gelijk ook Ridaue gedaan had, zoo ver mogelijk over zee te gaan. Weldra werd de reis aanvaard.

Doch telde het gezelschap nu een nieuw lid, daartegenover stond, dat een vroegere reisgenoot ontbrak. Dat was Lukas Short.

Verbaasd had Ridaue opgezien, toen zijn nieuwe vriend en medewerker hem vertelde, dat hij niet naar Louisiana wilde terugkeeren, maar nu hij alles in orde had gebracht, liever onder zijn landgenooten en in de meer bewoonde streken wilde blijven. Al kon Ridaue daar niets tegen inbrengen, wist het zeer begrijpelijk klonk, toch kwam 't hem geheel onverwacht en deed het hem zeer leed. Had hij geweten dat Lukas al lang dat voornemen had gekoesterd en ook, welke redenen hem daartoe dreeven, hij zou nog meer verdriet gehad hebben.

Zoo zou dan elk zijns weegs gaan. Men nam zeer hartelijk afscheid van elkaar en 't was moeilijk te zeggen, in wiens gemoed de meeste dankbaarheid sprak. Want men had over en weer elkaar gediend. Of ze echter ooit weer van elkaar zouden hooren was onzeker, en of er ooit van wederzien sprake zou wezen nog minder. Ridaue, die in een vurig gebod, allen den Heere had opgedragen, stond er op, dat Lukas, die nog niet kon zeggen, waaraan hij ging, zoodra mogelijk eens zou schrijven. En zoo gingen ze uiteen; de een noord, de anderen zuidwaarts, in het groote, nog zoo weinig bekende en bevolkte Amerika.

HOOGENRIJK.

Geteformeerde Gezindheid.

Geteformeerde Kerken.

BEROEPEN: Wildervank, J. L. Schouten, te Hareswoude.

AANGENOMEN: Dronrijp, N. Diemer, te Munnekezijl.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Loppersum, J. L. Faber, te Jelsum — Baardwijk, B. van Luttervelt, te Sprang. — Koevoorden, A. A. Vermeer, cand. te Zwolle. — Maasdam, C. Diehl, te Ochten. — Winsum, Klomp te De Leek. — Wouterswoude, B. Ozinga, cand. te Berlikum. — Steenwijkerwold, D. J. van Dijk, cand. te Kampen. — Hagestein, J. W. Verschoor, cand. te Hof van Delft. — Nieuw Buinen, T. Kloosterman, te Engewierum. — Wittewierum, H. H. Cleveringa, te Rolda.

AANGENOMEN: Grouw, P. Ena, te Witmarsum. — Franeker, H. G. W. Briede, te Kolhorn. — Oudijk, J. D. van de Craats, cand. te Ede. — Waardenburg en Neerijnen, H. J. F. Westerman Holsteijn, te Herwijnen. — Blijham, J. Roman, te 't Zand. — Piershil, J. H. Westrik, te Amersfort. — Leeuwarden, B. Klein Wassink, te Boms. — Lutkewierum, E. B. Meyer, te Huins.

BEDANKT: Petten, A. Groeneveld, te Noord Zijpe. — Eindhoven, E. W. van Leeuwen Boomkamp, te Borkulo. — Hollandscheveld, D. Bax Hm, te Hierden bij Harderwijk. — Brielle, B. Tichelman, te Well en Ammerzoden. — Hellew, J. van Duyvenbode, te Est.

Advertentiën.

Vrije Universiteit.

Aan belanghebbenden wordt bekend gemaakt, dat de lessen van den nieuwen cursus Woensdag 16 September a.s., des middags te drie uur, zullen geopend worden met een toespraak van den pro-Rector, Prof. Dr. W. GEESINK.

Voor de inschrijving als student zal gelegenheid bestaan op dienselfden dag, van 1—3 uur, in het Universiteitsgebouw.

Dr. H. H. KUYPER,
h. t. Rector.

Amsterdam, 1 September 1903.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Hypotheek

gevraagd voor een nieuwe Chr. School, groot f 12,000, zijnde pl. m. 60 pCt. van de oprichtingskosten, desnoods tegen solide borgstelling.

Brieven fr., onder lett. E., Bureau Heraut

GOLDSCHMEDING'S
Amer. Orgels
zijn alom bekend en worden bij toewijding gevraagd.
— GROOTE MAGAZIJNEN —
Warmeestraat 141 en Keizersgr. 305,
AMSTERDAM.

Verschenen bij ZALSMAN, Kampen:

Bethlehem Ephrata.

De merkwaardigheden van onzes Heeren geboorteplaats en van hare naaste omgeving van de vroegste tijden tot heden.

door E. F. H. WOLF.

247 blz. Prijs f 150, geb. f 190.

RECHTVAARDIG VOOR GOD.

door W. H. GISPEN,

Pred. te Amsterdam.

101 bladz. Prijs 75 ct. geb. f 110

BESTUUR EN AANMOEDIGING

voor ieder die ernstig de zaligheid zoekt.

door J. A. JAMES.

184 bladz. Vijfde druk. 60 cent.

IRIS.

Leesboek voor de Christ. School.

door L. v. ZUYLEN en B. v. d. VELUWE.

80 bladz. Prijs 25 cent.

Uit de school geklapt

Een bundeltje schetsen uit het schoolleven.

door L. VAN ZUYLEN.

112 bladz. Prijs 60 cent

Alle Boekh. nemen bestellingen aan.



Tischleindeckdich

F. BETTEX' Werken.

Uitnemende geschenken zijn de volgende boeken:

Natuur en Wet. Uit het Hoogduitsch van F. BETTEX. Ingehaald f 2.75. Gebonden. f 3.40

„Het is een groot genot zich in dit wonderbare boek te verdiepen.“

Lapsiger Neuesten Nachrichten.

Natuurstudie en Christendom. Uit het Hoogduitsch vertaald door A. TAP.

Pred. te Schiedam. Met een woord vooraf van Dr. F. E. DAUBANTON.

30 druk. Ingehaald f 2.25. Gebonden. „ 2.75

„Zijn rijk en rijk, geleerd en boeiend, diepzinnig en glashelder boek, zal zeer zeker in Nederland met belangstelling worden ontvangen.“ Dr. F. E. DAUBANTON.

Het lied der Schepping. Uit het Duitsch door J. W. BERKELBACH VAN DER SPENKEL, Pred. te Gouda. Met een woord vooraf van Dr. J. Th. DE VISSER, Pred. te Amsterdam. Ingehaald f 3.25. Gebonden. „ 3.75

„De leetuur van zulk een boek ontlokt ook het hart weer eens een krachtig „Eere zij God“ en stemt den toon van ons leven hooger. „Ik heb er veel uit geleerd. „Mijn geloof in den Schepper aller dingen is er vaster door geworden.“ Dr. J. Th. DE VISSER.

Symboliek der Schepping en der Eeuwige natuur. Naar het Hoogduitsch van F. BETTEX, door H. J. HANA, Met inleidend woord van Dr. J. Th. DE VISSER, Pred. te Amsterdam. Ingehaald f 2.75. Gebonden. „ 3.25

„Dit boek is de kroon op zijn werk. „Ik raad aan ieder, vooral aan jongelieden, dit schoone boek te lezen en te bespreken. Het verruimt onzen gezichtskring en bevestigd ons geloof.“ Dr. J. Th. DE VISSER.

Wat dunkt u van den Christus? Uit het Hoogduitsch van J. W. BERKELBACH VAN DER SPENKEL. Ingehaald f 0.75. Gebonden. „ 1.35

Natuurkundig leesboek voor de hoogste klassen der Christelijke School. Uit verspreide opstellen bewerkt door H. J. HANA. „ 0.60

Men leze de gunstige Recensien in De Standaard, De Heraut, De Nederlander en andere Christelijke bladen.

TER PERSE:

F. BETTEX, Beschaving.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.

Pretoria.

Wed. P. VAN ELK & ZONEN,

DAMRAK 60 en DAM 15-17

Koopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

ONDERLINGE

Nederlandsche Hypotheekbank,
gevestigd te GRONINGEN.

Jacobijnstraet 18. Intercomm.-Tel. 825.

Maatschappelijk Kapitaal f 1,500,000.

Directie: J. BOMERS en Jhr. L. F. A. VAN SWINDEREN.

De Bank verstrekt gelden over huizen en landerijen onder eerste hypotheekair verband, zonder vooruitbetaling der rente en geeft 4 pCt. Pandbrieven uit van f 5000.—, f 1000.—, f 500.—, f 250.— en f 100.—, met Januari en Juli coupons, naar den koers van 100 pCt. Verkrijgbaar ten kantore der Bank en bij H.H. KASSIERS en Effectenhandelaars. De Coupons en losbare Pandbrieven worden mede betaalbaar gesteld bij de ASSOCIATIE-CASSA te Amsterdam.

De Pandbriefhouders deelen mede in de winsten der Bank.

De Directie:

BOMERS.

VAN SWINDEREN.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering,
gevestigd te

Amsterdam, Keizersgracht 547-549,

sluit alle Kapitaals-verzekeringen, Weduwe-pensioenen, Lijfrenten, enz.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,
Gevestigd te GRONINGEN.

OUDE BOTERINGESTRAAT No. 72, hoek MUURSTRAAT.

Commissarissen: Prof. Mr. D. P. D. FABIUS, J. H. DE WAAL MALEFijt, A. W. SCHIPPERS, Jhr. H. A. WITTEWAALL VAN STOEETWEGEN, H. LUKING, Mr. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK, J. BOUWES, JOH. TERPSTRA en Mr. H. VAN DER VEGTE.

Raad van Toezicht: J. BOUWES, JOH. TERPSTRA, Mr. H. VAN DER VEGTE.

Verstrekt geld op eerste Hypotheek, zonder voornitbetaling van rente. Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven, koers 100 pCt., in stukken van f 1000.—, f 500.—, f 100.— en f 50.— verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij hare Agenten en bij alle Commissarissen en Makelaars in effecten. Inlichtingen worden verstrekt te Amsterdam door de H.H.: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANK, Keizersgracht 207 en Hilversum, Torenlaan 57; te Rotterdam door den heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:

M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS, F. J. BOLT.

VERSCHEENEN:

Vakorganisatie
naar Christelijke beginselen.

Toelichting bij de stellingen over: „De patroons en de Vakorganisatie“, ten beste gegeven op den Landdag der Vereeniging van Nederlandsche patroons „Batz“, gehouden te Utrecht den 17den Junij 1903.

door

J. C. SIKKEL.

Dienaar des Woords te Amsterdam.

Prijs f 0.50.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

Amsterdam. HÖVEKER & WORMSER.

Pretoria.

Nieuwe uitgaven van JAN HAAN te Groningen:

D. FELIX, V. D. M. te Roden, Predikants en Predikanten. f 0.80

In netten linnen band. „ 1.20

J. DEKKER, V. D. M. te Kollum. „ 1.20

„Ni Dieu, ni Maître“. „ 0.20

De spreuk der revolutie. „ 0.20

J. DEKKER, V. D. M. te Kollum, Het ijdel loten. „ 0.15

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

Alom te bekomen.

De ORGELS
EN
PIANO'S
VAN
BREEBAART'S

Orgelhandel,

zijn de instrumenten bij uitnemendheid, IN ELK OPZICHT.

IMPORT, EXPORT.

DAMRAK 20/22

bij 't Centraalstation,

AMSTERDAM.